

دانشگاه خوارزمی
دانشکده حقوق و علوم سیاسی

گزارش چکیده پایان نامه / رساله
فارسی و انگلیسی

نام و نام خانوادگی		یوسف طرفی سعیداوی		رشته تحصیلی:		فقه و حقوق خصوصی		مقطع تحصیلی:		دکتری		تاریخ دفاع:		۱۴۰۱/۶/۲۰	
نام استاد راهنما		دکتر تقی پور		نام استاد مشاور		دکتر صالحی فر		نام استاد/ اساتید داور		دکتر داوودی - دکتر کشکولی - دکتر نقیبی					
عنوان پایان نامه/ ساله:		مطالعه تطبیقی قرارداد ارفاقی در حقوق ایران و مصر													
بیان مسئله:		<p>قرارداد ارفاقی از جمله مباحث مهم حقوق تجارت و بحث ورشکستگی است که بین بدهکار و طلبکاران با هدف حل مشکلات تاجر و ادامه فعالیت وی و حفظ حقوق همه طلبکاران منعقد می شود. قرارداد ارفاقی در مواردی است که تاجر با کمال حسن نیت و با صداقت تمام به تجارت مبادرت می کند اما به علت پیش آمدن برخی از حوادث و وقایع ناخواسته که مربوط به اعمال او نیست، مانند بحران شدید اقتصادی ناشی از تحریم اقتصادی یا کاهش بهای ارز، سرمایه خود را از دست می دهد و حکم ورشکستگی او صادر می شود. در این صورت، ممکن است طلبکاران او، با شرایطی که در مجموعه قوانین تجاری و ورشکستگی پیش بینی شده است، بخواهند به او کمک کنند تا از ورشکستگی او جلوگیری شود و به همین دلیل با او قراردادی منعقد می کنند تا بخشی از دیون خود را بر اساس توانایی مالی بپردازد و به فعالیت تجاری خود ادامه دهد. رساله حاضر به دنبال بررسی تطبیقی قرارداد ارفاقی در حقوق ایران و مصر است. زیرا در قانون تجارت هر دو کشور در جهت حل مشکل ورشکسته چاره اندیشی شده که در کشور ما با عنوان «قرارداد ارفاقی» مطرح و در کشور مصر با عنوان «الصلح الودی» یا «الصلح الحبی» عنوان گردیده است.</p>													
روش پژوهش:		<p>در این پژوهش با توجه به عنوان و ماهیت آن مطالعه تطبیقی حقوق تجارت کشورهای ایران و مصر، به روش پژوهش اسنادی و کتابخانه ای می باشد. در ایران: قانون تجارت ایران، قانون تصفیه امور ورشکستگی ایران به عنوان اسناد قانونی و در کشور مصر نیز قانون تنظیم إعادة الهی کله و الصلح الواقی و الإفلاس ۲۰۱۸ مستند اصلی قانونی است که در سال ۲۰۲۱ اصلاحاتی نسبت به آن وارد شده است. لذا در این تحقیق از روش مطالعه کتابخانه ای استفاده می شود. همچنین اضافه بر مطالعه کتب و آراء با مراجعه به موسسه های حقوقی در داخل و در کشور مصر از طریق سایت های اینترنت از نظرات کارشناسان و مشاوران با تجربه استفاده خواهد شد.</p>													

سؤال و فرضیه تحقیق:	سئوال‌های اصلی:
<p>۱. اوصاف قرارداد ارفاقی و انواع آن در حقوق ایران و مصر چگونه است؟</p> <p>۲. شرایط اساسی قرارداد ارفاقی در حقوق ایران و مصر و رژیم حاکم بر قراردادهای ارفاقی چیست؟</p> <p>فرضیه‌های اصلی:</p>	<p>۱. قرارداد ارفاقی از جمله مباحث مهم حقوق تجارت و بحث ورشکستگی است که بین بدهکار و طلبکاران با هدف حل مشکلات تاجر و ادامه فعالیت وی و حفظ حقوق همه طلبکاران منعقد می‌شود. قرارداد ارفاقی در مواردی است که تاجر به طور عادی و با کمال صداقت و حسن نیت به تجارت مبادرت می‌کند اما به علت حوادث غیرمترقبه و ناخواسته که مربوط به اعمال او نیست مانند بحران شدید اقتصادی ناشی از جنگ یا کاهش بهای ارز، سرمایه خود را از دست می‌دهد و حکم ورشکستگی او صادر می‌شود.</p> <p>۲. شرایط اساسی قرارداد ارفاقی، ورشکستگی تاجر بوده که در قان ون تجارت ایران نیز ورشکسته به کسی اطلاق می‌گردد که عملاً، انجام امور تجاری برای او عملاً میسر نیست این در حالی است که در قانون تجارت مصر مصوب سال ۲۰۱۸ نیز تاجری که در آستانه ورشکستگی قرار دارد همراه با انجام امورات تجاری خود نیز مورد حمایت قرار می‌گیرد.</p>
روند پژوهش:	<p>این تحقیق از یک مقدمه، سه فصل و نتیجه‌گیری و پیشنهادها تشکیل شده است. در مقدمه ضمن بیان مسأله و اهمیت و ضرورت تحقیق، اهداف تحقیق مشخص شده است. در فصل اول به بررسی شرایط قرارداد ارفاقی و اقسام آن در دو نظام حقوقی ایران و مصر پرداخته شده است. در فصل دوم «به بررسی تاریخچه، ماهیت و اوصاف قرارداد ارفاقی در ایران و مصر پرداخته شده است. در فصل سوم به بررسی آثار قرارداد ارفاقی و زوال آن در دو نظام حقوقی پرداخته شده است. در پایان و در قسمت نتیجه‌گیری و پیشنهادها، مبانی حقوق ورشکستگی از دیدگاه اسلامی و تطبیق آن با قوانین دو کشور، خلاءهای قانونی ورشکستگی در قوانین تجارت دو کشور و آسیب شناسی قراردادهای ارفاقی دو کشور نسبت به هم مورد بررسی قرار گرفته است و در پایان پیشنهادهای کاربردی و پژوهشی ارائه گردیده است.</p>
مهمترین یافته‌ها:	<p>نیاز امروزی جامعه ایران به افزایش سرمایه‌گذاری و تولید، لازمه اش این است که طیف وسیعی از نهادهای ارفاقی که استمرار فعالیت اقتصادی و تجاری را فراهم می‌نمایند، وارد نظام حقوق تجارت ایران گردند. در این مسیر با توجه به پذیرش قرارداد ارفاقی پیشگیرانه در لایحه قانون تجارت، ضروری است تا این لایحه در مجلس شورای اسلامی به روز گردیده و در نهایت مراحل تصویب آن، هر چه سریع‌تر نهایی شود.</p>